

Dosarul nr. 3ra-1043/18

Prima instanță: Judecătoria Comrat (jud: V. Hrapacov)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: V. Movilă, T. Berdilă, N. Veleva)

Î N C H E I E R E

3 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) în interesele Ministerului Finanțelor împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Inspectoratului Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri), Societății cu Răspundere Limitată „Vitapharm-Com”, intervenient accesoriu Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care au fost admise apelurile declarate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, a fost casată parțial hotărârea din 22 noiembrie 2016 a Judecătoriei Comrat în partea respingerii acțiunii ca depusă cu omiterea termenului de prescripție și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2015 Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) a depus cerere de chemare în judecată în interesele Ministerului Finanțelor împotriva Adunării Populare a Găgăuziei, Inspectoratului Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri), SRL ”Vitapharm-Com”, intervenient accesoriu Comitetul Executiv al Găgăuziei cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 16 mai 2012 Adunarea Populară a Găgăuziei a emis hotărârea nr. 407-XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”, prin care ultimei i-a fost acordat regimul facilitat de impozitare pe un termen de 5 ani.

Ulterior, la 10 august 2012 prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 423-L/IV „Cu privire la introducerea modificărilor în hotărârea nr. 407- XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL ”VitaPharm-Com”, a fost

modificată redacția pct. 1 din hotărârea menționată, fiind acordat regim facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com” pe un termen de 5 ani de la 01 februarie 2013 până la 01 februarie 2018.

De asemenea, a menționat că întru executarea hotărârilor nr. 407-XLVIII/IV și nr. 423-L/IV, la 01 februarie 2013 Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri) a încheiat cu SRL „VitaPharm-Com” acordul nr. 2 cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare, prin care ultima a fost scutită de la plata impozitelor și taxelor locale a impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător, precum și de la plata taxei pe valoare adăugată.

Reclamantul a considerat că, actele administrative nominalizate sunt nule, deoarece contravin normelor imperative, fiind emise cu încălcarea legii și a competenței.

Astfel, a relatat că reieșind din dispozițiile art. 12 alin. (1) și (2) lit. d) ale Legii cu privire la statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri) și prevederilor art. 6 alin. (5) lit. a) și b), art. 7 alin. (1) și (2) Cod fiscal, dreptul de a introduce modificări la Codul Fiscal îl deține doar organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova, unicul organ competent de a adopta acte normative în domeniul aplicării înlesnirilor fiscale sub formă de eliberare de la plata impozitelor, ținând exclusiv de competența Parlamentului Republicii Moldova, dar nu a Adunării Populare a Găgăuziei.

Prin urmare, a susținut că Adunarea Populară a Găgăuziei nu a fost în drept să adopte careva acte privind scutirea de la plata impozitelor de stat a unor contribuabili în condițiile în care Codul Fiscal nu stabilește posibilitatea autorităților administrației publice locale de a acorda asemenea facilitate, iar în lipsa unei reglementări în legislația națională, Adunarea Generală a Găgăuziei nu a avut competența de a adopta acte de scutire a unor agenți economici de la achitarea impozitelor.

În așa fel, reclamantul a enunțat că actele administrative au fost emise cu încălcarea normelor imperative ale legii și a competenței, fapt ce atrage după sine consecințe juridice care se exprimă prin neîncasarea în bugetul Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia a defalcărilor de la impozitele de stat, efectuate de Ministerul Finanțelor.

Acțiunea a fost întemeiată în baza prevederilor art. 5, art. 19 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, art. 26 alin. (1) lit. a) și b), art. 29 alin. (2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 11 lit. c) și d), art. 12, art. 261, 217, 219 și art. 220 alin. (1) Cod civil.

Reclamantul a solicitat în urma concretizării cerințelor, anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16 mai 2012 „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”; anularea hotărârii nr. 423- L/IV din 10 august 2012 „Cu privire la introducerea modificărilor în hotărârea nr. 407-XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”; anularea efectelor juridice survenite în rezultatul emiterii actelor administrative; anularea acordului nr. 2 din 01 februarie 2013 încheiat între Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri) și SRL „VitaPharm-Com” cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare cu recunoașterea nulității absolute din momentul încheierii și anularea efectelor juridice survenite în rezultatul emiterii acordului menționat.

Prin hotărârea din 22 noiembrie 2016 a Judecătoriei Comrat, acțiunea înaintată de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) în interesele Ministerului Finanțelor cu privire la anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16 mai 2012 „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”, anularea hotărârii nr. 423-L/IV din 10 august 2012 „Cu privire la introducerea modificărilor în hotărârea nr. 407-XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com” și anularea efectelor juridice survenite în rezultatul emiterii actelor administrative menționate, a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție, iar acțiunea înaintată de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) în interesele Ministerului Finanțelor cu privire la anularea acordului nr.2 din 01 februarie 2013 încheiat între Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri) și SRL „VitaPharm-Com” cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare cu recunoașterea nulității absolute din momentul încheierii, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Comrat, au fost respinse apelurile declarate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri), Ministerul Finanțelor și Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri) și a fost menținută hotărârea din 22 noiembrie 2016 a Judecătoriei Comrat.

Prin decizia din 28 iunie 2017 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile declarate de Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia (Gagauz Yeri), Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri), s-a casat integral decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Comrat, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în ordine de apel la Curtea de Apel Cahul.

Prin decizia din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul, au fost admise apelurile declarate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Inspectoratul Fiscal de Stat pe Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia, a fost casată parțial hotărârea din 22 noiembrie 2016 a Judecătoriei Comrat în partea respingerii acțiunii ca depusă cu omiterea termenului de prescripție și în această parte a fost emisă o nouă hotărâre prin care cerințele înaintate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) în interesele Ministerului Finanțelor cu privire la anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16 mai 2012 „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com” și anularea hotărârii nr. 423-L/IV din 10 august 2012 „Cu privire la introducerea modificărilor în hotărârea nr. 407-XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”, au fost respinse ca neîntemeiate. În rest, hotărârea a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel și-a întemeiat soluția pe prevederile art. art. 19 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, art. 14 alin. (1), art. 16 alin. (1), art. 17 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, art. 1 alin. (1)-(3), art. 12 alin. (1), (2) lit. d) din Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz Yeri), art. 7 alin. (1), (2), (4), art. 3 alin. (2) și (3) Cod fiscal.

Astfel, verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe în raport cu circumstanțele constatate, Curtea de Apel Cahul a concluzionat că prima instanță incorect a ajuns la concluzia de a respinge ca fiind depuse cu omiterea termenului de prescripție cerințele Procuraturii Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia (Gagauz Yeri) cu privire la anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16 mai 2012 „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com” și hotărârii nr. 423-L/IV din 10 august 2012 „Cu privire la introducerea modificărilor în hotărârea nr. 407-XLVIII/IV „Cu privire la acordarea regimului facilitat de impozitare SRL „VitaPharm-Com”.

În acest sens, instanța de apel a reținut că, la 05 ianuarie 2015 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a expediat în adresa Procuraturii Generale sesizarea cu nr. 26-03-08/1/02 privind atragerea la răspundere penală a funcționarilor din cadrul Inspectoratului Fiscal de Stat pe UTA Găgăuzia care au semnat acordul nr. 02 din 01 februarie 2013 cu privire la acordarea regimului preferențial de impozitare SRL „VitaPharm-Com”, sesizarea fiind recepționată de către procurorul UTA Găgăuzia la data de 19 ianuarie 2015.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că dreptul procurorului UTA Găgăuzia de a înainta cererea prealabilă sub formă de recurs cu privire la anularea hotărârii Adunării Populare a Găgăuziei nr. 407-XLVIII/IV din 16 mai 2012 și hotărârii nr. 423-L/IV din 10 august 2012, a apărut la data comunicării actului respectiv, adică 19 ianuarie 2015, iar cererea prealabilă (recurs) a fost înaintată la data de 19 februarie 2015, respectiv în termen de 30 de zile de la data comunicării.

Totodată, instanța de apel a relevat asupra legalității emiterii de către Adunarea Populară a Găgăuziei a actelor administrative contestate, menționând că acestea au fost emise în baza art. 13 al Legii UTA Găgăuzia nr. 24-XV/II din 26 decembrie 2000 cu privire la investiții și activități de investiții UTA Găgăuzia, prevederi care fiind contestate de către Oficiul Teritorial al Cancelariei de Stat Comrat, au fost recunoscute legale.

La 08 iunie 2018, Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia a declarat recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și ilegală prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, fiind interpretată eronat legea.

A relatat că actele administrative contestate sunt nule, deoarece contravin normelor imperative, fiind emise cu încălcarea legii și a competenței.

În acest sens, a reiterat că dreptul de a introduce modificări la Codul Fiscal, reieșind din prevederile legale ține exclusiv de competența Parlamentului Republicii Moldova, dar nu a Adunării Populare a Găgăuziei.

Prin urmare, a susținut că Adunarea Populară a Găgăuziei nu a fost în drept să adopte careva acte privind scutirea de la plata impozitelor de stat a unor contribuabili în condițiile în care Codul Fiscal nu stabilește posibilitatea autorităților administrației publice locale de a acorda asemenea facilitate.

Recurentul Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 19 iunie 2018, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul.

În susținerea recursului a invocat că decizia instanței de apel a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

A indicat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 1 alin. (1), (2) și art. 3 alin. (2), (3) din Codul fiscal, ceea ce a influențat negativ asupra bugetului UTA Găgăuzia.

În acest context, a declarat că în cadrul controlului fiscal a fost constatat faptul că SRL „VitaPharm-Com”, fiind scutită de TVA, totuși a inclus-o în valoarea furnizărilor sale, a primit-o și a lăsat-o ca venit de întreprinzător, iar consumatorii acestor furnizări au atribuit sume ale impozitului la trecere în cont, măbind prejudiciul cauzat bugetului național local.

La fel, a relatat că în lipsa unei reglementări legale, Adunarea Populară a Găgăuziei nu a avut competența de a adopta acte de scutire a unor agenți economici de la achitarea impozitelor.

Recurentul Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 20 iunie 2018, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul.

În susținerea recursului s-a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel prin faptul că a fost emisă cu încălcarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind analizate minuțios probele administrate.

Astfel, a reiterat că Adunarea Populară a Găgăuziei nu a fost în drept să adopte careva acte privind scutirea de la plata impozitelor de stat a unor contribuabili în condiția în care Codul fiscal nu stabilește posibilitatea autorităților administrației publice locale de a acorda asemenea facilitate.

De asemenea, a menționat că prevederile art. 13 și 14 ale Legii UTA Găgăuzia nr. 24-XV/II din 26 decembrie 2000 cu privire la investiții și activități de investiții UTA Găgăuzia, contravin Codului Fiscal și prin urmare nu sunt aplicabile la acordarea facilităților.

Recurentul Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 17 aprilie 2018.

Recurenții Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova au recepționat decizia instanței de apel la data de 22 mai 2018 și respectiv 28 mai 2018 (f.d.256, 269 Vol.II).

Totodată, careva date care ar confirma recepționarea deciziei de către Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat, la dosar lipsesc.

Astfel, recursurile declarate, sunt în termen.

Prin referința din 23 iulie 2018, Adunarea Populară a Găgăuziei a solicitat respingerea recursurilor declarate împotriva deciziei din 17 aprilie 2018 a Curții de Apel Cahul.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de către Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a

Serviciului Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de către Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din

recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de către Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Procuratura Unității Teritoriale Autonome Găgăuzia, Direcția Generală Administrare Fiscală Sud a Serviciului Fiscal de Stat și Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva